

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/168/2019
Identifikačné číslo spisu: 8706208853
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8706208853.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q.. G. N., bývajúceho v P., G. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Mašanom, Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan s.r.o., so sídlom vo Veľkom Slavkove, Školská 257, proti žalovanej Z. S., bývajúcej v I., K. XXXX/XX, o zaplatenie 8.298,48 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C/200/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2018 sp. zn. 9Co/66/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 16. januára 2018 č. k. 20C/200/2006-331 žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

1.1. Z dokazovania vykonaného v priebehu celého konania súd prvej inštancie zistil, že dňa 10. augusta 2005 uzatvoril žalobca ako zamestnávateľ a žalovaná ako zamestnanec pracovnú zmluvu s dňom nástupu do práce 11. augusta 2005, podľa ktorej žalovaná mala byť zamestnaná na pozícii obchodný riaditeľ. Jej práca mala spočívať v riadení procesov, získavaní informácií a aplikácia informácií pri prieskume trhu. Za vykonanú prácu mal jej zamestnávateľ poskytovať mesačnú mzdu vo výšku 310.000 slovenských korún (10.290,10 €).

1.2. Dňa 15. augusta 2005 mala byť podpísaná zmluva o pôžičke medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom. Na základe tejto zmluvy si žalovaná mala požičať sumu 250.000 Sk bezúročne, ktorú sa zaviazala vrátiť do 14-tich dní po tom ako ju veriteľ vyzve na vrátenie. V zmluve boli zároveň dohodnuté úroky z omeškania pre prípad nevrátenia pôžičky. Zmluva je podpísaná žalobcom a nachádza sa na nej aj podpis žalovanej, kedy sa mala podpísať pred pracovníčkou Mestského úradu Poprad dňa 15. augusta 2005. Ku dňu 8. novembra 2005 je datovaná písomná výzva pre žalovanú na splatenie pôžičky 250.000 Sk do 14-tich dní odo dňa prevzatia výzvy, na výzve sa zároveň nachádza potvrdenie dlžníka o prevzatí tejto výzvy dňa 8. novembra 2005. Žalovaná pred súdom uviedla, že nikdy zmluvu o

pôžičke so žalobcom nepodpísala a žiadne finančné prostriedky od neho neprevzala. Žalobcovi podpísala tri čisté papiere za účelom, že jej žalobca sľúbil vytvorenie pracovného miesta pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Uviedla, že výzvu na splatenie pôžičky 18. novembra 2005 nepodpísala. Na Mestskom úrade v Poprade bola overiť svoj podpis, avšak nemá žiadnu vedomosť o tom akým spôsobom sa k jej podpisu na uvedený papier mohlo dostať znenie zmluvy o pôžičke.

1.3. Voči žalobcovi bolo vedené trestné konanie pre trestný čin subvenčného podvodu z časti v štádiu pokusu a na základe oznámenia žalovanej aj trestné konanie pre trestný čin podvodu z dôvodu, že žalobca mal vyhotoviť fingovanú zmluvu o pôžičke, ktorá mala byť uzavretá 15. augusta 2005 vo výške 250.000 Sk so žalovanou. V oboch trestných konaniach bol žalobca spod obžaloby oslobodený. V konaní vedenom pre trestný čin podvodu bolo konštatované, že nebolo preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca ako obžalovaný stíhaný, keďže skutková podstata trestného činu si vyžaduje, aby súd v konaní obžalovanej osobe nad všetku pochybnosť preukázal úmyselné konanie. V rozsudku, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený bolo konštatované, že bude vecou občianskoprávneho konania zistiť, či obžalovaný len predstieral zmluvu o pôžičke ako nepravdivý právny úkon.

1.4. Súd prvej inštancie hodnotiac všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyšli v konaní najavo dospel k záveru o tom, že nemá dôvod neveriť výpovedi žalovanej, pretože počas celého konania pred súdom tak trestnom konaní ako aj občianskoprávnom konaní nebol produkovaný ani jediný dôkaz, ktorý by hodnoverne preukazoval tvrdenie žalobcu. Tvrdenia žalovanej, že v minulosti podpísala na žiadosť žalobcu čisté papiere, ktoré mohol neskôr použiť v jej neprospech ako aj využiť nezáujem žalovanej o to, čo presne podpisuje, či jej nevšimavosť a prehnajú dôveru pri overovaní podpisu sa zdali byť z pohľadu súdu logické. Jej podpis na potvrdení dlžníka o prevzatí výzvy na splatenie pôžičky si súd vysvetlil tou okolnosťou, že žalovaná v minulosti na žiadosť žalobcu opatrla čisté papiere svojim podpisom a odovzdala ich žalobcovi. Nie je následne problémom vytvoriť a dopísať text za pomoci rôznych technických prostriedkov. Za unesenie dôkazného bremena nebolo možné považovať obsah zmluvy o pôžičke, jej článku II. bod 1 o tom, že veriteľ v deň podpísania zmluvy požičiava dlžníkovi 250.000 Sk. Podľa súdu absentuje moment faktického odovzdania predmetu pôžičky žalovanej, ktorý v konaní žalobca nepreukázal. Preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol, pri právnom posúdení vychádzajúc z ust. § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. septembra 2018 sp. zn. 9Co/66/2018 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Po oboznámení sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozsudku, zisteným skutkovým stavom, právnym posúdením uplatneného nároku súdom prvej inštancie, odvolací súd konštatoval postačujúco z vykonaného dokazovania zistený skutkový stav potrebný pre rozhodnutie vo veci ako aj správne právne posúdenie. Z uvedeného rozsudku je zrejмый vzťah medzi skutkovými zisteniami, úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym záverom. Odvolací súd sa preto stotožnil s odôvodnením rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu dodal:

2.2. V prípade sporu o vrátenie pôžičky je na veriteľovi aby preukázal, že k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke došlo, že dlžníkovi predmet pôžičky odovzdal a že dlžník predmet pôžičky riadne a včas nevrátil. Platnosť zmluvy o pôžičke nie je podmienená písomnou formou, podstatným predpokladom uzatvorenia pôžičky je odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dôkazom o odovzdaní predmetu pôžičky nie je podpísanie zmluvy o pôžičke s textom, ktorým dlžník podpísaním potvrdzuje prevzatie sumy, ktorá mala byť predmetom požičania. Pokiaľ táto skutočnosť je za stavu spochybnenia nepreukázaná inými skutkovými okolnosťami, nie je možné vyčítať súdu prvej inštancie, ako mienil žalobca, že hodnotenie dôkazov realizoval v širokom rozsahu, ktorý sa žalobcovi javil s predmetom sporu nesúvisiaci. Takýto postup, t.j. hodnotenie dôkazov, ktoré sú dôkazmi len nepriamymi, si vyžadovali špecifiká danej kauzy, vzájomné vzťahy jednotlivých do úvahy pripadajúcich argumentov. Podľa odvolacieho súdu bol správny záver súdu prvej inštancie pokiaľ uzavrel, že zo strany žalobcu nebol produkovaný žiadny dôkaz o tom, že žalovanej aj reálne peniaze o ktorých tvrdil, že jej ich mal požičať, odovzdal. Pri realizácii tohto úkonu - odovzdaní peňazí, ho nikto nevidel, ani to netvrdil, ani žiadna tretia osoba prítomnou nebola, taktiež, ako súd prvej inštancie uviedol, nepreukázal aby finančné prostriedky, ktoré mal poskytnúť ako pôžičku, mal pred tvrdeným poskytnutím pôžičky vo svojej dispozičnej sfére, t.j. nepreukázal podstatnú skutkovú okolnosť, že reálne došlo k odovzdaniu

finančných prostriedkov. Za týchto okolností bolo možné bez rozumných pochybností nadobudnúť presvedčenie o tom, že nie je pravdivým tvrdenie žalobcu, že žalovanej peňažné prostriedky požičal, ale naopak, ako relevantné je možné hodnotiť tvrdenie žalovanej, že k požičaniu peňazí tak ako žalobca tvrdil, nedošlo.

2.3. Keďže žalobca v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by bola preukázaná nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, a to čo sa týka rozhodnutia vo veci samej, ako aj rozhodnutia o trovách konania, podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Vyčítal súdu, že vykonal dôkazy, ktoré neboli účastníkmi navrhnuté, namietal skutkové zistenia súdu a právne posúdenie veci, keď súdy popreli princíp zmluvnej voľnosti a dôveryhodnosti písomnej zmluvy. Z tohto pohľadu boli rozhodnutia nižších súdov arbitrárne. Podľa jeho názoru žalovaná neunesla dôkazné bremeno, keď tvrdila, že nepodpísala zmluvu, ale iba čistý papier. Ďalej uviedol, že napadnuté odvolacie rozhodnutie sa vymyká z ustálenej súdnej praxe, pričom poukázal (iba) na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/429/2014, „kde súd jednoznačne vyslovil, že právo patrí bdelým, pozorným, ostrážitým a bedlivým“. V neposlednom rade namieta, že nižšie súdy napadnutými rozhodnutiami prelomili princíp záväznosti súdnych rozhodnutí, keďže v trestnom konaní bol žalobca oslobodený, nakoľko zmluva o pôžičke (tu) bola považovaná za perfektnú.

3.1. Žalobca navrhol, aby napadnuté odvolacie rozhodnutie bolo zrušené a by vec bola vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (zrušenie prvostupňového rozhodnutia žalobca nežiadal, pozn.).

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba ako neprípustné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To

znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Žalobca vyčítal súdu, že vykonal dôkazy, ktoré neboli účastníkmi navrhnuté, ďalej namietal skutkové zistenia súdu a právne posúdenie veci, keď súdy popreli princíp zmluvnej voľnosti a dôveryhodnosti písomnej zmluvy. Z tohto pohľadu boli rozhodnutia nižších súdov arbitrárne. V neposlednom rade uviedol, že nižšie súdy napadnutými rozhodnutiami prelomili princíp záväznosti súdnych rozhodnutí, keďže v trestnom konaní bol žalobca oslobodený, nakoľko zmluva o pôžičke (tu) bola považovaná za perfektnú. Žalobcom namietané vady zmätočnosti podľa názoru dovolacieho súdu neobstoja.

10.1. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.2. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10.3. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k u všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10.4. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu vykonávania a hodnotenia dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10.5. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v procesnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je ani povinný vykonať všetky navrhované dôkazy (§ 185 CSP). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (vid' napr. už skoršie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (vid' R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu vid' R 37/1993 a 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

10.6. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobca naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže

byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012). Pokiaľ teda žalobca v dovolaní poukazuje na nesprávne vykonanie, či nesprávne vyhodnotenie dôkazov, prípadne neúplné zistenie skutkového stavu, podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, vykonanie aj iných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017).

10.7. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania (aj) z toho, že nižšie súdne rozhodnutia sú arbitrárne a nedostatočne odôvodnené (bod 3). Nepreskúmateľnosť a nedostatok dôvodov bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmätočnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti a nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016,

ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

10.8. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

10.9. Ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

10.10. Žalobca v dovolaní tiež tvrdil, že trestný súd v jeho prípade (kde bol žalobca oslobodený, pozn.) považoval zmluvu o pôžičke za perfektnú a teda toto rozhodnutie bolo pre nižšie súdy záväzné. Podľa § 193 CSP je súd inter alia viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, a o tom, kto ho spáchal. V civilnom konaní teda súd nie je viazaný oslobodzujúcim trestným rozsudkom; uvedené platí o to viac, ak trestný súd oslobodil žalobcu z dôvodu (iba) nepreukázania podvodného úmyslu pri súčasnom konštatovaní, že bude vecou občianskoprávneho konania zistiť, či obžalovaný len predstieral zmluvu o pôžičke. Za takéhoto stavu nemá tvrdenie žalobcu žiadnu právnu relevanciu.

10.11. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

11. Žalobca v dovolaní uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva (aj) z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (bod 3), avšak bližšie neoznačil právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tomto ohľade z obsahu podaného dovolania vyplýva, že okrem namietaných dôvodov zmätočnosti (bod 10), s ktorými sa najvyšší súd vysporiadal vyššie, žalobca uvádzal, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno, keď tvrdila, že nepodpísala zmluvu, ale iba čistý papier. Ďalej uviedol, že napadnuté odvolacie

rozhodnutie sa vymyká z ustálenej súdnej praxe, pričom poukázal (iba) na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/429/2014, „kde súd jednoznačne vyslovil, že právo patrí bdelym, pozorným, ostrážitým a bedlivým“.

11.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11.2. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11.3. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (v prejednávanej veci § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11.4. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku na riešení ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

11.5. Mimoriadny význam pre posúdenie procesnej situácie, v ktorej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je prípustné dovolanie, má obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

11.6. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

11.7. Pokiaľ - aj s použitím výkladového pravidla uvedeného v § 124 ods. 1 CSP - by mal najvyšší súd vychádzať z toho, že žalobca formuloval dovolaciu otázku v tom smere, či žalovaná v konaní preukázala skutočnosť, že e podpisovala (iba) čistý list papiera, t.j. bez obsahu „zmluvy o pôžičke“, potom dovolateľom takto nastolená otázka nebola rozhodujúca pre napadnuté odvolacie rozhodnutie.

11.8. Dovolací súd u ž uviedol (3Cdo/154/2019), že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštantným, odvolacím a dovolacím konaním).

Treba tiež zdôrazniť, že dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018).

11.9. Odvolací súd, ktorý potvrdil prvostupňový rozsudok ako vecne správny (o zamietnutí žaloby) vychádzal z názoru, že v prípade sporu o vrátenie pôžičky je na veriteľovi aby preukázal, že k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke došlo, že dlžníkovi predmet pôžičky odovzdal a že dlžník predmet pôžičky riadne a včas nevrátil. V tomto ohľade nepovažoval odvolací súd za podstatné, či zmluva o pôžičke bola uzavretá písomne (jadro dovolacej otázky žalobcu, pozn.), keďže platnosť zmluvy o pôžičke nie je podmienená písomnou formou. Podstatným predpokladom uzatvorenia pôžičky bolo podľa názoru odvolacieho súdu odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Podľa odvolacieho súdu bol správny záver súdu prvej inštancie pokiaľ uzavrel, že zo strany žalobcu nebol produkovaný žiadny dôkaz o tom, že žalovanej aj reálne peniaze o ktorých tvrdil, že jej ich mal požičať, odovzdal. Pri realizácii tohto úkonu - odovzdaní peňazí, ho nikto nevidel, ani to netvrdil, ani žiadna tretia osoba prítomnou nebola, taktiež, ako súd prvej inštancie uviedol, nepreukázal aby finančné prostriedky, ktoré mal poskytnúť ako pôžičku, mal pred tvrdeným poskytnutím pôžičky vo svojej dispozičnej sfére, t.j. nepreukázal podstatnú skutkovú okolnosť, že reálne došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov. Za týchto okolností bolo možné bez rozumných pochybností nadobudnúť presvedčenie o tom, že nie je pravdivým tvrdenie žalobcu, že žalovanej peňažné prostriedky požičal, ale naopak, ako relevantné je možné hodnotiť tvrdenie žalovanej, že k požičaniu peňazí tak ako žalobca tvrdil, nedošlo (bod 9 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

11.10. Keďže v preskúmvanej veci bola dovolaním napadnutá otázka, od ktorej nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

11.11. Vzhľadom na nespĺnenie predpokladu prípustnosti dovolania spočívajúceho v napadnutí nesprávneho právneho posúdenia veci v takej právnej otázke, ktorú odvolací súd riešil a od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

12. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.